

Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

a cumik laboratóriumi vizsgálattal egybekötött ellenőrzéséről

Budapest, 2014.május

**NEMZETI FOGYASZTÓVÉDELMI HATÓSÁG
PIACFELÜGYELETI FŐOSZTÁLY**

Iktatószám: PIF-537/2014.

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

a cumik laboratóriumi vizsgálattal egybekötött ellenőrzéséről

Az összefoglaló jelentést készítette: Zsitkovszky Alexandra

2014. május

A fogyasztók legkiszolgáltatottabb csoportját a gyermekek alkotják, mert ők azok, akiktől nem lehet számon kérni, hogy tudatos, jogaikat ismerő fogyasztók legyenek, és ez különösen igaz a három éven aluli kisgyermekekre.

A gyermek életének első három évében már számtalan termékkel találkozik, amelyektől a szülők elvárják, hogy megbízhatóak, tartósak, biztonságosak, káros mellékhatástól mentesek legyenek. Ennek biztosításában fontos szerepe van annak az uniós normáknak megfelelő és jelenleg érvényben lévő műszaki szabályozásnak, amely magas biztonsági szint teljesítését írja elő a gazdasági szereplők számára.

A piacfelügyeleti tevékenység során elsősorban a veszélyes termékek forgalomból történő kivonására kell törekedni. Már uniós elvárás, hogy a vizsgált és a veszélyes termékek eredetét kinyomozzuk. Az eredet ismeretében az Európai Bizottság közreműködésével a legtöbb hatóság kikényszeríti a gyártóktól az uniós előírásoknak való megfelelést, ezzel biztonságosabbá téve a piacot. Ez a megelőző jellegű tevékenység a piacfelügyeleti ellenőrzés részét kell, hogy képezze.

1. Az ellenőrzés célja

A vizsgálat elsődleges célja a nem biztonságos cumik forgalomból történő kiszűrése volt. További célja volt a jogellenes forgalmazás feltárása – különös tekintettel a cumik jelöléseire, tárolási és használati útmutatásaira –, és jogsértés megállapítása esetén a jogkövető magatartás kikényszerítése.

2. Ellenőrzött termékkör

A vizsgálandó termékkört a három éven aluliaknak szánt játszó-, nyugtató- és alvó cumik képezték, melyek kialakításukat tekintve csepp alakúak, ortodontikusak és fogszabályzósak voltak. Anyagukat tekintve ezek a termékek elasztomer anyagból – többnyire latexből – és szilikonból készültek.

Az etető cumik nem képezték a vizsgálandó termékkör részét.

3. Az ellenőrzés időtartama

A mintavételi időszak 2014. március 3-tól március 31-ig tartott.

4. Az ellenőrzés helyszínei

Az ellenőrzés helyszíneit nagykereskedések, kiskereskedések, baba szakboltok, gyógyszertárak, kínai üzletek, száz forintos/egy eurós boltok és egyéb, a termékkört árusító üzletek képezték.

5. Az ellenőrzés résztvevői

Az ellenőrzésben részt vett Budapest Főváros és valamennyi megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége.

A vizsgálat szakmai irányítását az NFH Piacfelügyeleti Főosztálya látta el.

A laboratóriumi vizsgálatokat az NFH akkreditált Élelmiszer és Vegyipari Laboratóriuma és az NFH akkreditált Mechanikai és Villamos Laboratóriuma végezte.

6. Termékforgalmazás helyzete

A vizsgált termékkör az áruházláncoktól kezdve az egészen kicsi diszkont boltokig mindenhol megtalálható volt. A kisebb boltokban jellemzően két-három darab volt egyfajta cumikból, míg a nagyobb áruházláncokban a húszat meghaladó fajtánkénti készletszám is fellelhető volt.

A kereskedelmi forgalomban anyagát tekintve kétfajta cumi kapható: latex (illetve kaucsuk) és szilikon, melyekkel szemben támasztott vegyi követelmények eltérőek. A cumik kialakításukat tekintve csepp alakú, ortodontikus, fogszabályzós, altató, nyugtató és játszó cumik voltak.

Folyadékkal töltött cumikkal – melyekre egyéb, mikrobiológiai követelmények is vonatkoznak – az ellenőrzés során nem találtak a felügyelők.

A Németországból származó cumik képezik a forgalomban kapható cumik nagy részét, de ezen kívül a harmadik országból (jellemzően Kína és Tajvan) és az Egyesült Királyságból származó termékek is kaphatóak.

7. Termékvizsgálat szempontjai

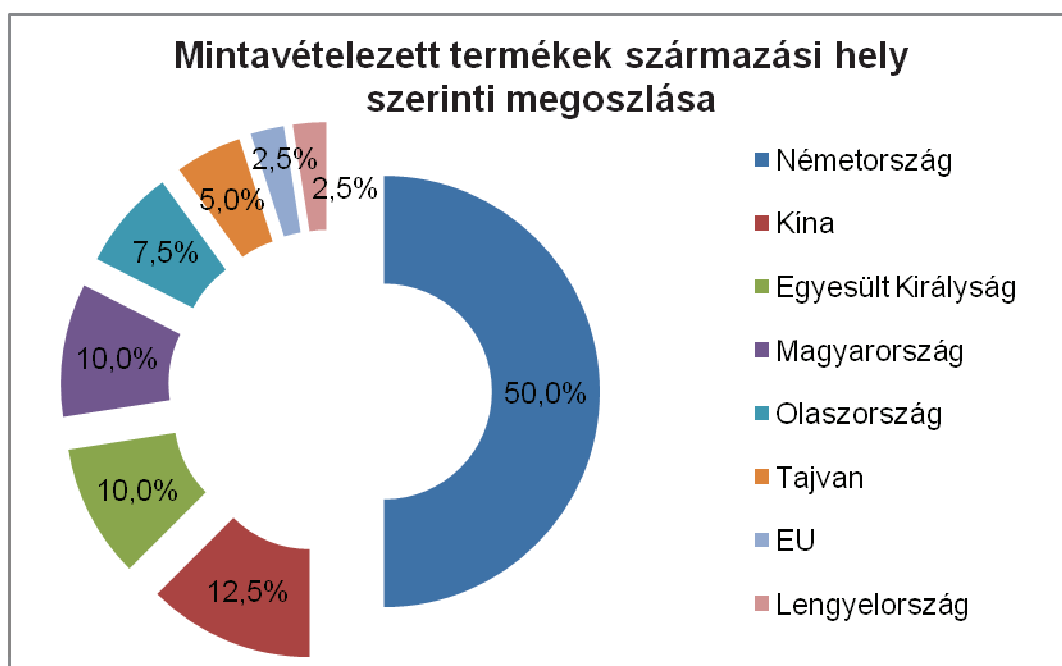
A cumik vizsgálata során összesen **40 féle termék került mintavételre**, amiből **24 fajtánál (60,0%)** a forgalmazási feltételek körében került megállapításra hiányosság, és **4 db-nál (10%)** súlyos, **1 db-nál (2,5%)** nagy kockázatot jelentő termékbiztonsági nem megfelelőséget állapítottunk meg.

7.1 Vizsgálati minták

A cumik vizsgálata során a 40 db mintavételezésre került termék közül 22 db (55,0%) latexből (melyből 1 db (2,5%) kaucsukból), 18 db (45,0%) szilikonból készült.

A mintavételezett cumik közül 20 db (50,0%) Németországban, 5 db (12,5%) Kínában, 4 db (10%) az Egyesült Királyságból, 4 db (10%) Magyarországon, 3 db (7,5%) Olaszországban, 2 db (5%) Tajvanban, 1 db (2,5%) az EU-ban, 1 db (2,5%) Lengyelországban készült.

Az összes mintavételezett termék származási ország szerinti megoszlását az alábbi diagram szemlélteti:

7.2 Címkefeliratok és a csomagolás ellenőrzése

Az ellenőrzött 40 termékmintából **24 minta** (60,0%) **címkézése nem felelt meg** a jogszabályi előírásoknak.

7.2.1 Csomagolás

A cumikkal szembeni követelményeket a cumik és cuclik egészségügyi követelményeiről, valamint a forgalmazási feltételeiről szóló 9/2002 (X.17.) ESzCsM rendelet (a továbbiakban ESzCsM r.) határozza meg, mely szerint a cumi csak csomagoltan hozható forgalomba.

A cumit olyan csomagolással kell ellátni, amely véd a külső szennyeződéstől, biztosítja megjelenésének és formájának szemrevételezését a csomagolás eltávolítása nélkül, hogy a felhasználó számára fontos információk megismerését lehetővé teszi, és nem ad át anyagot a cuminak a felhasználó egészségét veszélyeztető vagy a termék minőségét károsan befolyásoló mennyiségben.

A vizsgált termékek 100%-ánál (40 db) a csomagolás megfelelt az előírásoknak.

7.2.2 Címkefeliratok

7.2.2.1. Termék neve, rendeltetése

A vonatkozó rendelet előírja, hogy a cumi egyedi csomagolásán magyar nyelven, jól olvashatóan, közérthetően és maradandó módon fel kell tüntetni a termék nevét és rendeltetését.

A vizsgált termékek 100%-ánál (40 db) a név és a rendeltetés feltüntetésre került.

7.2.2.2. Magyar termék esetén a gyártó neve és címe

A cumi egyedi csomagolásán magyar nyelven, jól olvashatóan, közérthetően és maradandó módon fel kell tüntetni a termék gyártójának nevét és címét.

A vizsgált 4 db magyarországi származású termék egyikénél sem (100%) tüntették fel a csomagoláson a gyártó nevét és címét.

7.2.2.3. Import termék esetén a gyártó és a forgalmazó neve, címe és a származási ország

Az ESzCsM r. előírja, hogy import termék esetében a cumi egyedi csomagolásán magyar nyelven, jól olvashatóan, közérthetően és maradandó módon fel kell tüntetni a gyártó nevét, a forgalmazó nevét, címét és a származási országot. Ezek az adatok feltüntethetők rövidítve vagy védjeggyel, a származási ország esetében jellel és jelöléssel, ha így is egyértelműen lehetséges az azonosítás.

A vizsgált termékek 22,5%-ánál (9 db) a termék gyártójának nevét, címét, 7,5%-ánál (3 db) a forgalmazó nevét, címét nem tüntették fel a csomagoláson.

A vizsgált termékek 100%-ánál (40 db) a származási ország feltüntetésre került.

7.2.2.4. Gyártási idő

A vonatkozó rendelet előírja, hogy a cumi egyedi csomagolásán magyar nyelven, jól olvashatóan, közérthetően és maradandó módon fel kell tüntetni a gyártási időt.

A vizsgált termékek 27,5 %-ánál (11 db) a termék gyártási ideje nem volt megtalálható a csomagoláson.

7.2.2.5. Elasztomer és gumi alapú termék esetén a minőségmegőrzési idő

Az ESzCsM r. előírja, hogy elasztomer és gumi alapú cumi egyedi csomagolásán magyar nyelven, jól olvashatóan, közérthetően és maradandó módon fel kell tüntetni a minőségmegőrzési időt.

A vizsgált termékek 12,5%-ánál (5 db) a termék minőségmegőrzési ideje nem került feltüntetésre.

Egyes szilikon alapú termékeknél többlet információként fel volt tüntetve a minőségmegőrzési idő.

7.2.2.6. Használati utasítás

A vonatkozó rendelet előírja, hogy a cumi egyedi csomagolásán magyar nyelven, jól olvashatóan, közérthetően és maradandó módon fel kell tüntetni a használati utasítást.

Általában a következő utasítások kerültek feltüntetésre a használati utasításban:

- a termékre ne tegyen szalagot vagy zsinórt, mert fulladásveszélyt jelenthet,
- biztonsági és higiéniai okokból a cumit 2-4 hetente cserélje ki,
- ha a cumi megakad a szájban, NE ESSEN PÁNIKBA, nem lehet lenyelni és a kialakításának köszönhetően könnyen eltávolítható.

Ezen utasítások olyan, a gyártó által megadott utasítások, melyek betartásával a termék használatával járó termékbiztonsági kockázatok minimalizálhatóak.

A használati utasítás a vizsgált termékek 7,5%-ánál (3 db) nem került feltüntetésre.

7.2.2.7. Tárolási körülmények

A vonatkozó rendelet előírja, hogy a cumi egyedi csomagolásán magyar nyelven, jól olvashatóan, közérthetően és maradandó módon fel kell tüntetni a minőségmegőrzés szempontjából fontos tárolási körülményeket.

Általánosságban elmondható, hogy a cumik anyagának nem tesz jót a közvetlen napfénynek vagy hőforrásnak való kitettség, hiszen az indíthatja el, illetve gyorsíthatja fel a cumikban az öregedési folyamatokat (fotokatalitikus-, termokatalitikus oxidáció), mely során a termékbiztonságot érintő paraméterek drasztikusan romlanak. Az öregedési folyamat során a szopóka rész berepedezése, majd leválása következhet be. Az előbbi során a szopóka részbe nyál kerülhet be, mely elzárta tovább erjedve, később a gyermek szájába visszakerülve irritációt okozhat, míg a szopóka levált részének belélegzése fulladáshoz vezethet.

Ezen utasítások betartásával a termék használatával járó kockázatok minimalizálhatóak.

A tárolási körülmények a vizsgált termékek 7,5%-ánál (3 db) nem kerültek feltüntetésre.

7.2.3. Dokumentáció

Az ESzCsM r. előírja, hogy a cumi állandó minőségének és egészségügyi megfelelőségének biztosítása érdekében a gyártónak, illetve a forgalmazónak rendszeresen vizsgálnia vagy vizsgáltatnia kell a terméket. A vizsgálatról szóló dokumentumokat a vizsgálat megrendelőjének 10 évig kell megőriznie.

Ezen dokumentációt szűrőpróba szerűen 3 db terméknél kérték meg az illetékes felügyelőségek.

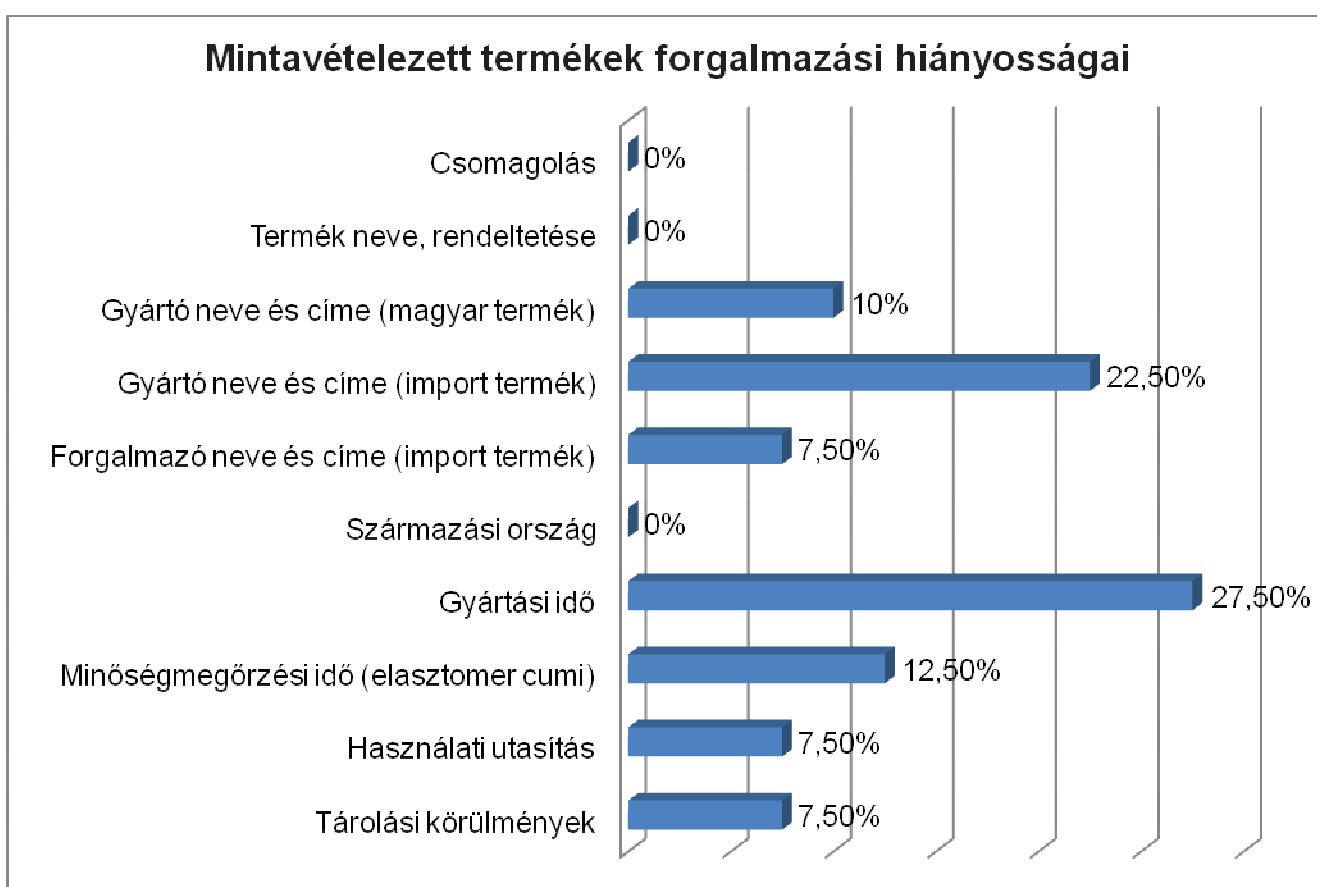
Két esetben a benyújtott dokumentációban szereplő termék nem volt beazonosítható a vizsgált termékkel. Egy esetben a dokumentáció hiánytalan és megfelelő volt.

7.2.4. Egyéb jelölések

Egy termék nem felelt meg a termékek piacfelügyeletéről szóló 2012. évi LXXXVIII. törvény 6.§ (4) bekezdésének, mely szerint tilos a CE megfelelőségi jelölés feltüntetése azon termékek esetében, ahol a jogszabály a CE megfelelőségi jelölés feltüntetését nem követeli meg.

A cumin a megfelelőségi jelölés feltüntetésre került annak ellenére, hogy ezt jogszabály nem írja elő.

A mintavételezett termékek forgalmazási hiányosságait az alábbi diagram szemlélteti:

8. Laboratóriumi vizsgálat

A laboratóriumi vizsgálatokat az NFH akkreditált Élelmiszer és Vegyipari Laboratóriuma, illetve az akkreditált Mechanikai és Villamos Laboratóriuma végezte.

Szilikon cumiknál az alábbi vegyi vizsgálatok kerültek elvégzésre:

- Kioldódó anyagtartalom szempontjából a vizsgált cumik mindegyike megfelelt az előírásoknak,
- Peroxid-maradék tekintetében a vizsgált 5 db mintából **4 db (80%) nem felelt meg** az előírásoknak, mivel kimutatható mennyiségben volt jelen a cumi szopóka

részében, **így az előre látható használata során az anyagok maró hatásának szempontjából súlyos kockázatot jelent a gyermekekre nézve,**

- Illóanyag-tartalom szempontjából a vizsgált 5 db mintából **1 db (20%) nem felelt meg** az előírásoknak, mivel a megengedettnél nagyobb mennyiségben volt jelen a cumi szopóka részében, **így az előre látható használata során az egészségkárosító hatás szempontjából súlyos kockázatot jelent a gyermekekre nézve.**

Latex cumiknál az alábbi vegyi vizsgálatok kerültek elvégzésre:

- Kioldódó anyagtartalom szempontjából a vizsgált cumik mindegyike megfelelt az előírásoknak,
- Másodrendű aromás amin tartalom tekintetében a vizsgált cumik mindegyike megfelelt az előírásoknak.

Az alábbi mechanikai vizsgálatok kerültek elvégzésre a cumiknál:

- Átszúrással szembeni ellenállás szempontjából a vizsgált 22 db termék mindegyike megfelelt az előírásoknak,
- Karima vizsgálata során a vizsgált 25 db termék mindegyike megfelelt az előírásoknak,
- Összeépítési vizsgálat során a 25 db termék mindegyike megfelelt az előírásoknak,
- Szopókavédő vizsgálata során a 4 db vizsgált termékből 3 db (75%) **nem felelt meg** az előírásoknak, mivel a szopókavédő átfért a 3-as idomszeren, **így az előre látható használata során fulladásveszély szempontjából nagy kockázatot jelent a gyermekekre nézve.**

A mechanikai vizsgálatokat az új szabvány szerint végezte az NFH akkreditált Mechanikai és Villamos Laboratóriuma. Az új szabvány a régihez képest többlet követelményeket tartalmaz. Ilyen például a szopókavédő vizsgálata, mely a védőkupak méretére, illetve légzőnyílásaira ír elő követelményeket. Ezek alapvető termékbiztonságot érintő követelmények, mivel a szopókavédőt a gyermek a szájába veheti, így annak mérete és a rajta lévő légzőnyílások mérete a fulladásveszély kockázatát jelentősen befolyásoló tényezők.

A vizsgált 4 db termékből 3 db a szabvány megjelenése előtt készült. Ezen termékek egyike sem felelt meg a követelménynek, mivel a szopókavédő átfért a 3-as idomszeren, ami alapján a gyermek torkán akadhat. Mivel ezeken nem található az akadás irányában légzőnyílás, így a beakadt szopókavédő teljes mértékben elzárhatja a légutakat.

1 db termék a szabvány megjelenése után készült, melynek tervezésénél ezt a kockázatot figyelembe vették. A szopókavédő méretét olyan mértékben megnövelték, hogy már nem fér át a 3-as idomszeren, így nem jelenthet fulladásveszélyt a gyermek számára.

A mintavételezett termékeket és a laboratóriumi vizsgálati eredményeket az 1. és a 2. számú melléklet tartalmazza.

A laboratóriumi vizsgálatok eredményeit a következő diagram szemlélteti:

9. Összefoglalás

A vizsgálat célja a nem biztonságos cumik forgalomból történő kiszűrése, továbbá a jogellenes forgalmazás feltárása – különös tekintettel a cumik jelöléseire, tárolási és használati útmutatásaira –, és jogsértés megállapítása esetén a jogkövető magatartás kikényszerítése volt.

Az ellenőrzés során laboratóriumi vizsgálat céljára 40-féle cumi került mintavételezésre.

A termékminták 60,0%-a (24 minta) nem felelt meg a forgalomba hozatal és a forgalmazás követelményeinek.

A legtöbb hiányosság a gyártási idő (11 db, 27,5%), illetve az import termékek esetében a gyártó nevének és címének (9 db, 22,5%) feltüntetése kapcsán került megállapításra.

Az elvégzett laboratóriumi vizsgálatok során 4 terméknél súlyos, 1 terméknél nagy kockázatot jelentő hiányosság került megállapításra. **4-féle cuminál** kémiai nem megfelelést mutattak ki a vizsgálatok, amely **az anyagok maró hatásának szempontjából súlyos kockázatot** jelent a gyermekekre nézve. Továbbá **3-féle cuminál** a szopókavédő mérete nem volt megfelelő, ami **a fulladásveszély szempontjából nagy kockázatot** jelent.

A cumik jövőbeni ismételt vizsgálata indokolt, mivel az ellenőrzés során tapasztaltak szerint a gazdasági szereplők nincsenek tisztában a jogszabályokban előírt címkézési előírásokkal. Továbbá az új szabványban meghatározott mechanikai előírások a régihez képest szigorúbb

és több, termékbiztonságot érintő követelményt is tartalmaznak, aminek tapasztalataink szerint a régebben gyártott cumik nem minden esetben felelnek meg.

Budapest, 2014. május „ 23 ”

Pintér István
főigazgató

FÜGGELÉK

„a cumik laboratóriumi vizsgálattal egybekötött ellenőrzésének vizsgálatáról” című összefoglaló jelentéshez

Az ellenőrzés alapját az alábbi jogszabályok képezték:

- az Európai Parlament és a Tanács a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a **339/93/EGK rendelet** hatályon kívül helyezéséről szóló **765/2008/EK rendelethez**;
- a fogyasztóvédelemről szóló **1997. évi CLV. törvény**;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló **2004. évi CXL. törvény**;
- a termékek piacfelügyeletéről szóló **2012. évi LVIII. törvény**;
- **9/2002 (X.17.) ESzCsM rendelet** a cumik és cuclik egészségügyi követelményeiről, valamint a forgalmazási feltételeiről;
- a piacfelügyeleti tevékenység részletes szabályairól szóló **6/2013. (I.18.) Korm. rendelet**;
- a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságról szóló **225/2007. (VIII. 31.) Korm. rendelet**;
- az egységes termékazonosító kód alkalmazásáról szóló **145/1991. (XI. 22.) Korm. rendelet**.

A vizsgálathoz kapcsolódó szabványok:

- MSZ EN 1400:2013. Termékek csecsemők és kisgyermek részére. Cumik csecsemők és kisgyermek részére. Biztonsági követelmények és vizsgálati módszerek.